

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OR-03.0003.1821.2013

Kraków,

29 04 2013

**Pani
Małgorzata Jantos
Radna Miasta Krakowa**

W odpowiedzi na Pani interpelację w sprawie edukacji teatralnej, zgłoszoną na sesji Rady Miasta Krakowa w dniu 10 kwietnia 2013 r., uprzejmie informuję.

Wszystkie miejskie instytucje kultury dbają o wychowanie artystyczne i kulturalne przyszłych widzów. Mając świadomość, że edukacja teatralna jest niezwykle ważnym etapem przygotowania dzieci i młodzieży do życia dorosłego i społecznego, miejskie teatry nie tylko włączają do swej oferty przedstawienia dla młodych i najmłodszych widzów, ale również realizują edukację teatralną w różnorodny sposób. Poniżej przedstawiam różnorodne formy pracy z dziećmi i młodzieżą realizowane przez poszczególne instytucje kultury.

TEATR LUDOWY

Teatr Ludowy przygotowuje repertuar skierowany do dzieci, młodzieży i dorosłych. Stara się przy tym zachować różnorodność gatunkową tak, aby dzieci miały szansę poznać każdy rodzaj teatru w jego jak najbardziej szlachetnej odsłonie. Oto propozycje z bieżącego repertuaru teatru.

Dla najmłodszych (przedszkole, klasy wczesnoszkolne):

- 1) klasyczna baśń wg H.Ch. Andersena „**Królowa Śniegu**” (Duża Scena),
- 2) dwa spektakle muzyczne inspirowane poetycką baśnią Hanny Januszewskiej: „**Pyza na polskich drózkach**” i „**Pyza za Wielką Wodą**” (Duża Scena),
- 3) współczesna interaktywna bajka Alana Ayckbourn „**Niezwykły dom Pana A**” (Scena Pod Ratuszem/Duża Scena),
- 4) muzyczna bajka wg Zenona Laurentowskiego „**Kot w butach**” (Duża Scena).

W przygotowaniu (premiera 1 czerwca 2013 r.) musical z librettem i piosenkami Michała Rusinka oraz muzyką Andrzeja Zaryckiego „**Przygody Arka Noego**” (Duża Scena).

Dla starszych dzieci i młodzieży (ostatnie klasy szkoły podstawowej i gimnazjum, liceum):

- 1) współczesna baśń przeciwko agresji Philipa Ridley’a w formie spektaklu rockowego z piosenkami Bronisława Maja i muzyką Roberta Lubery „**Błysk Rekina**” (Duża Scena),

- 2) współczesna sztuka Davida Almonda „**Skrzydłak**” (Duża Scena),
- 3) polska sztuka współczesna Janusza Głowackiego „**Antyгона w Nowym Jorku**” (Scena Pod Ratuszem/Scena Stolarska).

Została również podjęta współpraca z Baletem Dworskim „Cracovia Danza”, który na Dużej Scenie Teatru Ludowego w ramach cyklu „**Niedziele dla Tańca**” przybliży młodzieży świat muzyki i stylów tanecznych z różnych epok. Spektakle prezentowane są w niedzielne (rodzinne) popołudnia.

Dla młodzieży i młodych dorosłych (od liceum wzwyż):

- 1) spektakl muzyczny o granicach kompromisu artystycznego i spełnianiu marzeń „**Kochanowo i okolice**” Przemysław Jurka (Duża Scena)

W przygotowaniu współczesna sztuka drogi o najskrytszych marzeniach młodych, zagubionych „**Zabójca**” Aleksandra Mołczanowa, premiera na Scenie Pod Ratuszem 24 maja 2013 r.

Przy Teatrze Ludowym realizowane są programy uteatralniające i uwrażliwiające młodzież nie tylko na sztukę, ale i na wartości humanistyczne:

- 1) *Terapia przez sztukę* (projekt od realizowany wielu lat) – w programie następujące przedstawienia Inki Dowłasz: „**Odłot**”, „**Sytuacja bez wyjścia**”, „**Wakacje w Holandii czyli porozmawiajmy o wartościach**”, „**Bici biją**”. Po spektaklach odbywają się spotkania z dr Inką Dowłasz, autorką, reżyserem i psychologiem lub warsztaty dla młodzieży na zamówienie.
- 2) *Studio Improwizacji* – zajęcia prowadzone są raz w miesiącu na Scenie Nurt, w godzinach od 11.00 do 14.00. Studio Improwizacji otwarte jest dla każdego, kto nosi w sobie szeroko pojęty twórczy potencjał. Studio, na które jest wstęp wolny prowadzi dr Inka Dowłasz.

Poza tym aktorzy teatru prowadzą „lekcje teatralne” czy warsztaty dla dzieci i młodzieży zarówno w szkołach na zaproszenie nauczycieli, jak i w teatrze po spektaklach adresowanych do młodych widzów.

Fundacja Teatru Ludowego działa na rzecz dzieci i młodzieży z Nowej Huty zagrożonych wykluczeniem. W jej strukturach powstała Scena Forum, która przygotowała spektakl „**Konfident**” wg tekstu Krzysztofa Niedźwiedzkiego. Przedstawienie ma formułę otwartą i jego zakończenie tak naprawdę improwizują młodzi widzowie wraz z aktorami po uprzedniej dyskusji animowanej przez psychologów biorących w całym przedsięwzięciu. Oprócz tego Fundacja koordynuje projekt *Mobile School* – zajęcia w plenerze dla dzieci z nowohuckich osiedli oraz prowadzi klub „*Fruwająca Ryba*”, gdzie dzieci mogą się spotykać na różnorodnych zajęciach w sezonie zimowym. Dla młodzieży Fundacja organizuje zajęcia w ramach projektu *Ukryte Skrzydła*. Są to zajęcia w różnych grupach, gdzie młodzi ludzie mogą rozwijać swoje pasje i zainteresowania m.in. teatralne i taneczne. Na zakończenie każdego cyklu zajęć na scenie Teatru Ludowego odbywa się uroczysta gala.

TEATR ŁĄZNIA NOWA

Kieruje swoją ofertę głównie do dorosłego widza, jednakże od kilku lat prowadzi intensywne działania zmierzające do przybliżenia instytucji również młodym widzom. Poprzez bezpośrednie zaangażowanie dzieci i młodzieży w różnego rodzaju działania edukacyjno - artystyczne typu projekty sceniczne, warsztaty, spotkania dba o ich rozwój i aktywizację w sferze kultury.

- 1) W 2011 roku Teatr zrealizował cykl pn. „*Bajkowa Niedziela*”, obejmujący pokazy wybranych 15 spektakli dziecięcych z całej Polski, m.in.: „**Alicja w krainie czarów**”

i „**Calineczka**” Teatru Lalki i Aktora z Wałbrzycha; „**Jaś i Małgosia**” Teatru Lalki i Aktora Pinokio z Łodzi.

- 2) W roku 2012 w ramach repertuarowych spektakli dla dorosłych zrealizowano cykl „*Dziecięca łazienka*” będący ofertą dla całej rodziny. Dorośli oglądali spektakl a dzieci w tym czasie brały udział w warsztatach ruchowych i plastycznych w specjalnie zaaranżowanym dla nich pomieszczeniu na terenie Teatru. Ponadto od czerwca do września realizowano projekt edukacyjny „*Teatr jako zgromadzenie, sztuka jako integracja*” dofinansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego składający się z kilku modułów. Działania w ramach modułów skierowane były do kilku grup wiekowych, w tym dla dzieci i młodzieży (w przedziale wiekowym od 6 do 18 roku życia) i obejmowały działania teatralno-edukacyjno-terapeutyczne w ramach modułu „*Letnie seminarium Teatr Zmiany*”, warsztaty plenerowe m.in.: „*Zbuduj sobie syntezator*”; społeczno - artystyczne projekty autorskie, w tym „*Łowcy dźwięków*” w ramach modułu „*Projekty autorskie*” oraz dużą akcją plenerową na Błoniach krakowskich pn. „*Wylatujemy w powietrze*”.
- 3) W 2013 roku teatr kontynuuje działalność edukacyjną dla młodych widzów w ramach realizacji dwóch projektów pn. „*Letnia strefa artystyczna*” i „*Tuwim wielopokoleniowy*”. Pierwszy z nich obejmuje przygotowanie warsztatów edukacyjno - scenicznych z udziałem dzieci w wieku 7-12 lat i osób po 60 roku życia, których rezultatem będą projekty sceniczne - „**Baśń o starym Baobabie**” oraz „**Piccolo Coro Dell'Europa**”. Drugi to całoroczny interdyscyplinarny projekt z zakresu edukacji kulturalnej dla dzieci, młodzieży i osób w wieku 60+ będący odpowiedzią na ich potrzeby i rozwój kulturalno-edukacyjny obejmujący warsztaty teatralne, socjoterapeutyczne, spotkania z twórcami oraz produkcję spektakli i organizację akcji „*Lato w Teatrze*”.

TEATR KTO

Teatr ten nie posiada w swoim repertuarze specjalnych przedstawień dla dzieci, ale wszystkie przedstawienia repertuarowe może już oglądać młodzież starszych klas gimnazjalnych i licealna. W celu przygotowania młodzieży do jak najszerzego i jak najlepszego odbioru sztuki teatru KTO oferuje możliwość udziału w spotkaniach Młodzieżowej Grupy Teatralnej "KTO tam?". Grupa ta istnieje od października 2010 roku. Do zespołu należą młodzi ludzie, którzy poprzez wspólne tworzenie teatru chcą poznawać siebie, zdobywać nowe umiejętności, rozwijać swoją osobowość, nie tylko sceniczną. Spotkania dzielą się na cykl zajęć warsztatowych oraz prób do spektaklu. Zarówno w pierwszym, jak i drugim etapie dużo uwagi poświęca się pracy nad:

- 1) rozbudzeniem wyobraźni scenicznej ("magiczne gdyby"),
- 2) umiejętnościom wywoływania emocji u siebie i przekazywania ich innym,
- 3) ciałem i ruchem – rozwijając jego plastykę, ekspresję i świadomość, poczucie rytmu, koordynację, umiejętność rozluźnienia się,
- 4) głosem i dykcją – świadomy oddech, emisja głosu, wyrazistość mowy.

Tworzenie teatru jest zawsze pracą zespołową, toteż w działaniach warsztatowych poświęca się dużo miejsca na ćwiczenia i zabawy, które rozwijają wrażliwość na drugą osobę, wymagają współdziałania w grupie, zachęcają do życzliwego kontaktu i wzajemnego wspierania się. Zajęcia prowadzi Katarzyna Maria Zawadzka (aktorka Teatru KTO, pedagog).

TEATR BAGATELA

Z uwagi na odmienny profil, teatr posiada obecnie w swym repertuarze tylko jeden spektakl przeznaczony stricte dla dzieci i młodszej młodzieży – jest to inscenizacja klasyki literatury dziecięcej - **“Tajemniczy ogród”** F.H. Burnett. Natomiast na wieczorne komedie teatr zaprasza starsze klasy gimnazjalne, młodzież licealną, studentów. Teatr Bagatela uczestniczy też w akcji „Krakowska Karta Rodzina” skierowanej do rodzin wielodzietnych (4+). Podczas ubiegłorocznych wakacji teatr zorganizował warsztaty teatralne. Udział w nich brali podopieczni Stowarzyszenia Siemacha. Warsztaty polegały na stworzeniu od podstaw widowiska teatralnego i jego prezentacji. Opiekunami młodzieży byli choreografowie, fotograficy, scenografowie, reżyserzy. W tym roku teatr przewiduje drugą edycję warsztatów. Został już złożony odpowiedni wniosek do Instytutu Teatralnego im. Z. Raszewskiego.

TEATR GROTESKA

Znacząca część repertuaru teatru przeznaczona jest dla dzieci przedszkolnych i młodszo-szkolnych. Obecnie w programie znajdują się bajki będące klasyką dla dzieci m.in. **„Czerwony Kapturek”**, **„Brzydkie Kaczątko”**, **„Kot w butach”**, **„Calineczka – niezwykle przygody”**, **„Bajka o Szewczyku”**, jak i współczesne opowieści przeznaczone dla najmłodszych – **„Kukulcze jajo, czyli ptasie przygody Misia”**, **„Amelka, Bóbr i Król na Dachy”**, **„Wielkomilud”** czy **„Ładne Kwiatki”**. Trochę starsze dzieci z przyjemnością oglądają **„Porwanie Baltazara Gąbki, czyli Smok & Roll”** czy **„Przygody Odyseusza”**. Dla młodzieży przygodą artystyczną będzie zapewne obejrzenie **„Balladyny”**, **„Mistrza i Małgorzaty”** czy **„Hommage à Chagall”**.

Misja edukacyjna teatru realizowana jest także poprzez inne formy działalności:

- 1) Program *„Teatr bliżej szkoły”* – teatr jest doskonałym narzędziem do realizacji zadań poznawczych i wychowawczych, jakie stoją przed nowoczesną szkołą. Dlatego „Groteska” od wielu lat realizuje z nauczycielami i dla nauczycieli program, którego celem jest przybliżenie dzieciom i młodzieży sztuki teatru oraz pomoc nauczycielom w prowadzeniu edukacji teatralnej. Jest to również zgodne z podstawą programową wychowania przedszkolnego. Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej, powinno – dzięki wychowaniu przez sztukę – nie tylko odgrywać rolę w zabawach parateatralnych, ale też stawać się coraz bardziej świadomym widzem.
- 2) Wystawa *„Sekrety sceny”* – stała wystawa przygotowana przez Jana Polewkę przybliży widzom świat teatru lalki i maski. Zwiedzający mogą zapoznać się z kolejnymi etapami powstawania przedstawienia, poznać proces tworzenia dekoracji, zobaczyć jak zbudowane są lalki i maski. Zdjęcia oraz projekty scenografii przypominają najlepsze przedstawienia Teatru Groteska. Ekspozycja zaaranżowana w pomieszczeniach teatralnych pokazuje różnorodność technik animacji lalek, pochodzących ze wszystkich stron świata, przekonuje o bogactwie tej formy teatralnej.
- 3) Warsztaty *„Teatr dla was”* – warsztaty teatralne (animacja lalek, emisja głosu, ruch sceniczny itp.) prowadzone przez aktorów Groteski oraz plastyczne (budowa lalek, masek teatralnych, projektowanie plakatów, elementów scenografii itp.). Program warsztatów często jest dostosowywany do konkretnych życzeń i potrzeb uczestników. Warsztaty mogą być prowadzone nie tylko w siedzibie teatru, ale również w innych miejscowościach, także w plenerze. Uczestnicy zawsze otrzymują odpowiednie certyfikaty ukończenia kursów.
- 4) Konspekty do konkretnych spektakli dla nauczycieli. Do wybranych spektakli

przygotowano scenariusze lekcji do przeprowadzenia po wizycie w teatrze. Dotyczy to zarówno spektakli skierowanych do uczniów szkoły podstawowej, jak również gimnazjalistów czy też licealistów.

- 5) *Parada Smoków* – w ramach Wielkiej Parady Smoków Teatr Groteska współpracuje ze studentami i uczniami gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych, stwarzając okazję do nabycia cennych doświadczeń i współtworzenia jednej z największych imprez plenerowych w Małopolsce. Zakres działań wolontariuszy obejmuje swoim zasięgiem następujące stanowiska:

- animatorzy czasu wolnego,
- aktorzy Gry Miejskiej,
- opiekunowie smoków,
- asystenci koordynatora Parady,

Praca w wolontariacie, zgodnie ze znaczeniem słownikowym, jest pracą bezpłatną. Nie oznacza to jednak, że nie przynosi wolontariuszowi żadnych korzyści. To, że poświęca dla innych własny czas i umiejętności, pozwala mu odczuwać wewnętrzne poczucie satysfakcji z powodu zrobienia czegoś dobrego, pożytecznego i miłego dla innych. Drugą korzyścią jest to, że poprzez dobrowolną pracę zyskuje doświadczenie w konkretnej dziedzinie.

Z tematem przewodnim Wielkiej Parady Smoków związany jest przegląd artystyczny „*O Smocze Jajo*”. Jest to przegląd o charakterze konkursowym prezentujący sceniczną twórczość dziecięcych i młodzieżowych grup artystycznych profesjonalnych i nieprofesjonalnych z terenu południowej Polski.

- 6) *Kursy dla nauczycieli i wychowawców* – mają za zadanie pomóc nauczycielom w prowadzeniu zajęć z edukacji teatralnej na terenie placówek oświatowo-wychowawczych

w rytmie wyznaczonym przez podstawy programowe dla odpowiedniej grupy wiekowej oraz profesjonalną pomoc w prowadzeniu ciekawych i twórczych działań pedagogicznych i wychowawczych.

- Kurs teatralny *Realizujemy przedstawienie*. Są to warsztaty skierowane do osób, które mają doświadczenie w przygotowywaniu i realizacji małych form teatralnych, jak i tych, którzy dopiero zaczynają swoją przygodę z tym typem aktywności twórczej:
 - o praca z aktorem,
 - o praca z tekstem,
 - o zagospodarowanie przestrzeni scenicznej.
- Kurs teatralny *techniki teatralne*. Drama to niezwykle efektywna i nowoczesna metoda pracy pedagogicznej, która jest bardzo popularna w Europie. Polega ona na przyjmowaniu ról przez grupę w wyobrażonej sytuacji. Metoda ta jest szczególnie bliska animatorom Teatru ze względu na swój parateatralny charakter. Drama wykorzystuje spontaniczną, właściwą naturze człowieka, ekspresję aktorską oraz skłonność do naśladownictwa i zabawy. Uczy samodzielnego myślenia i działania, aktywności i otwartości, rozwija emocje, wyobraźnię i fantazję, także elokwencję i plastykę ciała, wyrabia umiejętność współzycia i pracy w grupie.
- *Emisja i higiena głosu. Teoria i ćwiczenia praktyczne*. To odkrywanie i utrwalanie odruchów ciała sprzyjających swobodnej i bezpiecznej pracy głosem oraz doskonalenie techniki posługiwania się głosem w mówieniu, poszukiwanie niewykorzystanych możliwości w dziedzinie jakości brzmienia, siły i nośności oraz wytrzymałości zmęczeniowej głosu; próby uzyskania i stabilizowania pełnego brzmienia głosu.
- *Techniki cieniowe w teatrze*. Warsztaty te stwarzają niepowtarzalną możliwość pracy nad ciałem i głosem, z wykorzystaniem szeroko pojętego teatru cienia.
- *Teatralny relaks*. Są to warsztaty łączące techniki relaksacyjne z teatrem wyobraźni.

Zajęcia wykorzystują możliwości relaksacyjne z praktyki jogi, ćwiczenia oddechowe oraz wizualizacje.

Jestem przekonany, że przedstawione powyżej rozmaite formy działalności edukacyjnej prowadzonej przez miejskie teatry w dostateczny sposób potwierdzają, iż krakowskie instytucje teatralne przykładają dużą wagę do edukacji i wychowania przyszłych widzów. Prowadzą w tym celu konkretne i różnorodne działania, choć w nieco innej formule niż Teatr im. Juliusza Osterwy w Gorzowie.

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

Jacek Majchrowski

Otrzymują:

1. Adresat
2. Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego
3. Wydział Edukacji
4. Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych
5. Biuletyn Informacji Publicznej
6. aa